

การพัฒนาารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง

Development of Student Care System Management Model in Secondary Schools Ranong Province

¹สุนิษา ป่าพงษ์ ²ชুমศักดิ์ อินทร์รักษ์ ³รมย์รัมภา ณัฐธัญอติรุจ

¹Sunisa Paphong ²Choomsak Intarak ³Rhoamrumpha Natthunatiruj

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยคริสเตียน

^{1,2,3}Christian University Thailand

¹Corresponding author, e-mail: sunisapaphong38@strn.ac.th

Received June 29, 2024; Revised December 26, 2024; Accepted: December 27, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหา 2) สร้างรูปแบบ 3) ประเมินรูปแบบ 4) เปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบระหว่างก่อนและหลัง 5) ศึกษาผลการใช้รูปแบบด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพปัญหา ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง จำนวน 7 โรงเรียนและใช้โรงเรียนสตรีระนอง เป็นโรงเรียนทดลอง ซึ่งมีผู้ปฏิบัติการทดลองจำนวน 7 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาอยู่ระดับมาก 2) รูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้นประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดโครงสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดทำทีมงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน การปฏิบัติตามแผน การติดตาม ประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการให้คำปรึกษา โดยตั้งชื่อว่า POSDEM Model 3) ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00 4) ผลการทดลองใช้รูปแบบค่าเฉลี่ยหลังสูงกว่าก่อนทดลอง ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ผลการใช้รูปแบบด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า อยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะ ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาอื่นและผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม และควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ; โรงเรียนมัธยมศึกษา; จังหวัดระนอง

Abstract

Research and development have specific objectives to 1) study problem conditions 2) create models 3) evaluate models 4) compare results of experimenting

with models. between before and after 5) study the results of using the efficiency model Effectiveness and value. The sample group in the problem study included 7 secondary schools in Ranong Province and Stree Ranong School. It is an experimental school. There were 7 people conducting the experiment. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation. and test the t value (t-dependent). The results of the research found that 1) the problem situation was at a high level 2) the synthesized model consisted of 6 steps, including planning the student care and support system; Structuring the student support system Organizing a team to care and help students Implementation of the plan, monitoring, and evaluation of the student support system. and counseling Named POSDEM Model 3) Results of content validity assessment. The consistency value (IOC) was obtained equal to 0.80 - 1.00 4) The results of the experiment used the mean format after being higher than before the experiment. which has a statistically significant difference at the .01 level 5) Results of using the efficiency model Effectiveness and value is at a high level. Suggestions: There should be a study of the opinions of other educational personnel and stakeholders in operating the student care and assistance system in educational institutions to cover all groups. And there should be a study of the roles of school administrators, teachers, and educational committees. and parents of students towards the operation of the student care and assistance system in educational.

Keywords: Student support system; Secondary School; Ranong Province

บทนำ

ในปัจจุบันสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมถึงด้านการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย เป็นการเพิ่มต้นทุนทางสังคมให้แก่ประเทศ ซึ่งทุกภาคส่วนของสังคมจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเน้นให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีคุณธรรม อาศัยการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน เกิดการบูรณาการวิชาต่างๆเข้าด้วยกันเพื่อให้การศึกษาสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความต้องการของผู้เรียน และชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด และเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ จึงต้องมีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังท้องถิ่นอย่างเต็มรูปแบบในอนาคต (ประหยัด พิมพา, 2561) ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 แนวทางการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ อีกทั้งมาตรา 23(5) ใน

การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ นอกจากนี้จะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็นับว่าเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงมีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลช่วยเหลืออบรมสั่งสอน ฝึกฝน จัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้ให้นักเรียนได้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ (เฉลิมพงษ์ สุขสมพนารักษ์, 2561)

การบริหารระบบดูแลนักเรียนในสถานศึกษาถือว่ามีสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนา นักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และเป็นคนไทยยุคใหม่ที่มีความสมบูรณ์แบบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนมีจิตสาธารณะเพื่อสังคม นอกจากนี้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสถานศึกษายังเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546 พระราชบัญญัติมีเป้าหมายในการดูแลช่วยเหลือเด็กและครอบครัวให้อยู่ในสภาพที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดีได้รับการดูแลให้มีพัฒนาการตามวัย และเด็กทุกคนต้องมีหลักประกันความปลอดภัยได้รับความคุ้มครองจากผู้เกี่ยวข้อง ทั้งเด็กที่ประสบปัญหาและเด็กที่ไม่ประสบปัญหาซึ่งระบุไว้ ดังนี้ หมวด 2 มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ตามมาตร 63 โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตราที่ 64 นักเรียนนักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ด้วยเหตุนี้หน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา จึงกำหนดให้มีการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งถือเป็นการเน้นบทบาทของครูประจำชั้นอย่างเด่นชัดมากขึ้น การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา นอกจากนี้จะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหา การระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล

ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนจนนำไปสู่การเกิดปัญหา และสภาวะวิกฤติทางสังคมตั้งนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกฝ่ายตั้งแต่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครองและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และทำความเข้าใจตรงกันเพื่อช่วยกันพัฒนาช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดระนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยได้รับสิทธิโอกาสในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของผู้เรียนตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และต่อมาในปี พ.ศ. 2560 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 เรื่องให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ได้กำหนดนิยามการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี เป็นการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล)(ถ้ามี) ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) หรือเทียบเท่าและให้หมายความรวมถึง การศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์ นอกจากนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดระนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ยังมีบทบาทและภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน และเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งมีหน้าที่ในการพัฒนาระดับคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ อีกทั้งยังมีแผนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การพัฒนาระบบการประเมินและการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การขับเคลื่อนงานแนะแนวในสถานศึกษาและสร้างเสริมสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการศึกษาต่อและการมีงานทำ การขับเคลื่อนนักจิตวิทยาโรงเรียน การขับเคลื่อนการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียน การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง, 2566)

จากการสำรวจปัญหาของการการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้พบว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียนซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นเท่าที่ควร เหตุสำคัญเพราะครูที่ปรึกษาภาระงานมากจนไม่มีเวลาดูแลเด็ก ครูที่ปรึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนยังไม่มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง ผู้ปกครองบางส่วนไม่มาประชุมโรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองทำให้ไม่ทราบข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียนทั้งผลการเรียนความประพฤติของนักเรียนระหว่างอยู่ที่โรงเรียนและความประพฤติของนักเรียนระหว่างอยู่ที่บ้าน จึงทำให้ประสบปัญหาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน รวมทั้งด้านการส่งต่อที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเต็มที่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, 2558) ขาดระบบติดตามประเมินผลที่เป็น

ระบบและไม่มีความต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างงานและหัวหน้างานบ่อยครั้งทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง ขาดการนำเอาข้อเสนอแนะจากกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการประชุมผู้ปกครองมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน จากปัญหาของการบริหารระบบดูแลนักเรียนข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารระบบดูแลนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง
2. เพื่อออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง
4. เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง
5. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกระบวนการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง จำนวน 7 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง โรงเรียนละ 7 คน ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้น รวมทั้งสิ้น 49 คน 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับทดลองใช้รูปแบบและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง ได้แก่ โรงเรียนสตรีระนอง ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 1 คน และครูประจำชั้น จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scales) โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนนตามระดับปัญหา

2.2 แบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบโดยวัดค่าความสอดคล้อง ของรูปแบบกับ วัตถุประสงค์ (IOC: Index of item Objective Congruence) ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง โดยเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

2.3 รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นนวัตกรรมในการศึกษา เรียกว่า “POSDEM MODEL”

2.4 รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง โดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ IOC (Index of item Objective Congruence)

2.5 แผนปฏิบัติการทดลองรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง ประกอบด้วย กิจกรรม วัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการ

2.6 แบบประเมินก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบตามแผนปฏิบัติการ จำนวน 15 ข้อ โดยประเมิน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scales)

2.7 แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่า ในการใช้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง ซึ่งเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scales) โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนนตามระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนองด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง

3.2 ผู้วิจัยออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

3.3 ผู้วิจัยประชุมชี้แจงผู้บริหารและครูของโรงเรียนสตรีระนอง ที่เป็นกลุ่มปฏิบัติการทดลอง

3.4 ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบตามแผนปฏิบัติการโดยใช้ระยะเวลา 1 ภาคเรียน โดยให้มีการประเมินก่อนการใช้รูปแบบและมีการประเมินหลังใช้รูปแบบ

3.5 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามหลังการทดลองใช้รูปแบบโดยใช้แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการใช้รูปแบบ ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่า ของหัวหน้าฝ่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูประจำชั้นในโรงเรียนสตรีระนอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ให้ข้อมูลการทดลองใช้ความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ระดับปัญหาของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 ประเมินรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้ค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเนื้อหารายข้อ (IOC: Index of item objective congruence)

4.4 การเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ใช้สถิติวิเคราะห์การทดสอบค่าที่แบบจับคู่ (Paired Sample t-test)

4.5 ผลการใช้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่าใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง (n = 49)

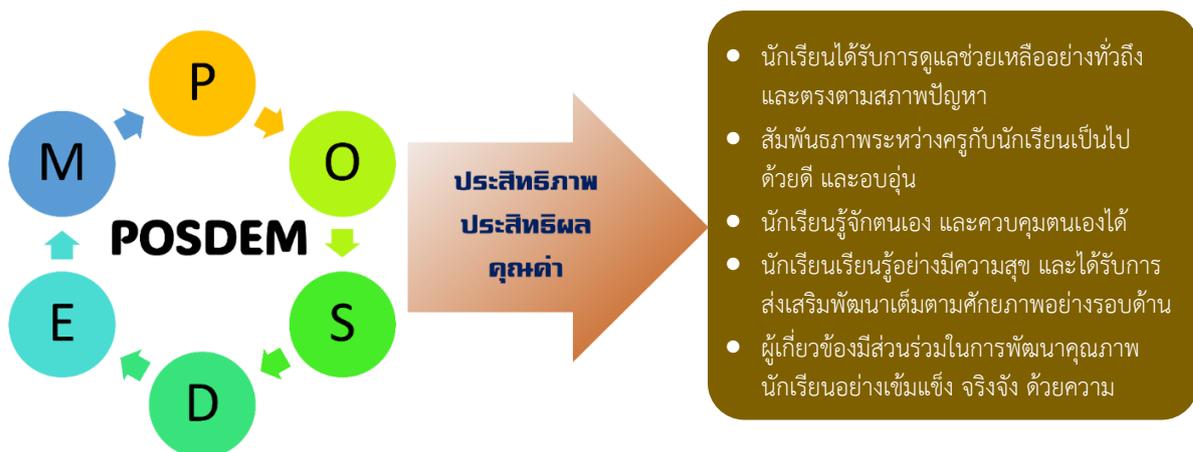
ลำดับที่	สภาพปัญหา	\bar{X}	SD	แปลผล
1	ด้านการวางแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.01	0.73	มาก
2	ด้านการจัดโครงสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.01	0.73	มาก
3	ด้านการจัดทีมงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.98	0.74	มาก
4	ด้านการปฏิบัติตามแผน	4.00	0.76	มาก
5	ด้านการติดตาม ประเมินผล ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	3.99	0.80	มาก
6	ด้านการให้คำปรึกษา	4.15	0.62	มาก
รวมเฉลี่ย		4.03	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 สภาพปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$, $SD=0.73$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการให้คำปรึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}= 4.15$, $SD=0.62$) มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการวางแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}= 4.01$, $SD=0.73$) ด้านการจัดโครงสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}= 4.01$, $SD=0.73$) ด้านการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 4.00$, $SD=0.76$) ด้านการติดตาม ประเมินผล ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}= 3.99$, $SD=0.80$) และด้านการจัดทีมงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}= 3.98$, $SD=0.74$) ตามลำดับ และพบว่าข้อที่ค่าเฉลี่ยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ สำรวจปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=4.35$, $SD=0.75$) การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและวิธีดำเนินงานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.27$, $SD=0.84$) กำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายโดยคำนึงถึงภาระงานแต่ละด้าน ($\bar{X}=4.16$, $SD=0.80$) ผู้บริหารดำเนินการให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริม

พัฒนา และแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{x}=4.43$, $SD=0.76$) ผู้บริหารติดตาม และรายงานผลการช่วยเหลือ
นักเรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.27$, $SD=0.84$)

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง สืบเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของเดมมิ่ง
(Deming, 1982) ทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางการบำบัดรักษาของ คาร์ล อาร์ โรเจอร์ (Carl
Rogers) ทฤษฎีการบริหารจัดการและหลักการจัดการองค์การสู่ความสำเร็จ ของเฟย์โยล (Fayol, 1991)
ทฤษฎีกระบวนการบริหาร ของ กุลลิก และเออร์วิก (Gulick and Urwick, 1937)
กระทรวงศึกษาธิการ และบูรณาการร่วมกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่
1) การวางแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (P : Planning) 2) การจัดโครงสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
(O : Organizing) 3) การจัดทีมงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน (S : Staffing) 4) การปฏิบัติตาม
แผน (D : Doing) 5) การติดตาม ประเมินผล ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (E : Evaluating) และ 6)
การให้คำปรึกษา (M : Mentoring) โดยตั้งชื่อว่า P-PER Model ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ปรากฏว่า
ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ และเป้าหมายของรูปแบบ โดยค่าความ
สอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.80 – 1.00 จึงเห็นว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปใช้กับกลุ่ม
ปฏิบัติการทดลองได้

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการทดลองใช้รูปแบบระหว่างก่อนและหลังการ
ทดลองรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง
ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง

Paired Samples Statistics

		n	Mean	Std. Deviation	t	Sig. (2-tailed)
Pair 1	pretest	7	3.31	0.24	8.40	.00**
	posttest	7	4.63	0.18		

**P น้อยกว่า .01

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มทดลองเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง ค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 3.31 และหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.63 ค่า t-value เท่ากับ 8.40 ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง สอดคล้องกับสมมติที่ตั้งไว้

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 ผลการประเมินด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และด้านคุณค่าของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง ผลปรากฏโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.44) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สภาพปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุดมี 1 ข้อ ได้แก่ ผู้บริหารดำเนินการให้ผู้ปกครองให้ความยินยอมในการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารดำเนินการให้มีการประสานงานอย่างเป็นระบบและมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรในการส่งต่อนักเรียน และผู้บริหารดำเนินการให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาและเมื่อเกิดความยากในการช่วยเหลือนักเรียนโดยจะมีการส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอกที่เชี่ยวชาญ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารยังดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างไม่เป็นระบบ ขาดการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม, 2560)

2. ออกแบบและสร้างรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ตามแบบจำลอง POSDEM (POSDEM Model) ดังรายละเอียด คือ 1) การวางแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (P : Planning) การสำรวจปัญหาและความต้องการ การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา การจัดทำโครงการและกิจกรรม การกำหนดระยะเวลาและผู้รับผิดชอบ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) การ

จัดโครงสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (O : Organizing) การจัดระเบียบ กรอบงานสำหรับดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความครอบคลุมกับภาระงานกับหน้าที่ของฝ่ายกิจการนักเรียน 3) การจัดทีมงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน (S : Staffing) การจัดบุคลากร ผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถและมีความเต็มใจในการปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนการจัดประสบการณ์ เช่นการอบรมให้ความรู้ เพื่อเพิ่มทักษะและเจตคติที่ดีในการช่วยเหลือนักเรียน 4) การปฏิบัติตามแผน (D : Doing) กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ให้ประสบความสำเร็จ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความสนิทชิดเชื้อกัน ทำงานเข้ากันได้ดีพร้อมๆกันทั้งทีม โดยศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนนำข้อมูลมาวิเคราะห์แก้ปัญหา ส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนประสบความสำเร็จด้านการเรียนและการใช้ทักษะชีวิตของตนเอง 5) การติดตาม ประเมินผล ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (E : Evaluating) การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมที่กำหนดไว้ การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม การรายงานผลและการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และ 6) การให้คำปรึกษา (M : Mentoring) กระบวนการปรับปรุงแก้ไขหรือการป้องกันให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน เกี่ยวกับอาชีพ และการให้คำปรึกษาปัญหาในการดำรงชีวิตของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของเดมมิ่ง (Deming, 1982) ทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางการบำบัดรักษาของ คาร์ล อาร์ โรเจอร์ (Carl Rogers) ทฤษฎีการบริหารจัดการและหลักการจัดการองค์การสู่ความสำเร็จ ของเฟย์อล (Fayol, 1991) ทฤษฎีกระบวนการบริหาร ของ กุลลิค และเออร์วิค (Gulick and Urwick, 1937) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวทางในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้นำมาปรับให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดระนอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษมสุข อันตรระโลก ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสว่างแดนดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จาก การศึกษาพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 3 กิจกรรม คือ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การประชุมปรึกษาหารือ 3) การนิเทศภายใน (เกษมสุข อันตรระโลก, 2557) และกฤษฎีญา พุทธิระได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร 5) เน้นสมรรถนะประจำสายงานของครูประจำชั้น ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบโดยกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบด้านกระบวนการหรือวิธีการได้ 6 องค์ประกอบได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันและแก้ไข 5) การส่งต่อ และ 6) การนิเทศ ติดตามและประเมินผล ผลการใช้รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดจันทาราม(ตั้งตรงจิตร 5) เน้นสมรรถนะประจำสายงานของครูประจำชั้นในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านคุณค่า และด้านความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ข้อเสนอแนะ การนำผลการวิจัยครั้งนี้เพื่อใช้ประโยชน์ควรจัดทำคู่มือครูประจำชั้นโดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียน (กฤษฎีญา พุทธิระ, 2564)

3. การประเมินรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง ผลการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ใช้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) ปรากฏว่ามีค่าความสอดคล้องของรายข้ออยู่ระหว่าง

0.80 – 1.00 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโรวินเนลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K., 1977) ที่ระบุว่าค่า (IOC) เป็นการหาค่า ความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ในแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามหนึ่งๆ กับวัตถุประสงค์ต่างๆ ข้อที่มุ่งวัดในแบบสอบถาม การลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละ ข้อคำถาม จะให้คะแนนเป็น 1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น ให้ คะแนนเป็น 0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น และให้คะแนนเป็น -1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น

4. ผลการเปรียบเทียบการทดลองใช้รูปแบบระหว่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการ ทดลอง สอดคล้องกับสมมติที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบที่ผู้วิจัยนำเสนอมีความเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถทำให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้

5. ผลการใช้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด หนอง ด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณค่า ปรากฏผลดังนี้

5.1 ด้านประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดหนอง ผลปรากฏโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ มากที่สุดได้แก่ รูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเหมาะสมกับระยะเวลาในการปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน และรูปแบบที่นำมาทดลองใช้คุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบที่นำมาทดลองเป็นรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับงานใน หน้าที่ที่ผู้เกี่ยวข้องได้แก่ หัวหน้าฝ่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูประจำชั้น ที่ต้องรับผิดชอบ เป็นประจำสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษา จนเกิดประสิทธิภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้อง กับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ รัตนอรุณ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้วยกิจกรรมครูคู่สัญญาของโรงเรียนศิรราชูร์พัฒนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผล การศึกษาการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้วยกิจกรรม ครูคู่สัญญา ของครูโรงเรียนศิรราชูร์พัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับประสิทธิภาพ การดำเนินงานที่มี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการศึกษาความเหมาะสมในการนำไปใช้ ของรูปแบบการจัดระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ด้วยกิจกรรมครูคู่สัญญา โรงเรียนศิรราชูร์พัฒนา ในภาพรวมมี ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก (ญัฐวุฒิ รัตนอรุณ, 2561)

5.2 ด้านประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด คือ รูปแบบที่ นำมาทดลองใช้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่นำมาทดลองใช้สามารถปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง เกิดการพัฒนา ระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ต่อครูและต่อส่วนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทัชชกร งามเลิศ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามเพศและ อายุ ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์การทำงาน และการฝึกอบรม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทของครู เน้นการทำงานเป็นทีม มีวิธีการที่หลากหลาย 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน กำหนดนโยบาย แต่งตั้งผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน ใช้ระบบเครือข่ายออนไลน์ในการคัดกรองและประเมินผล 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย พัฒนานักเรียนตามความต้องการและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา กำหนดนโยบายและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรม มีการกำกับ ติดตาม สรุป และรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และ 5) ด้านการส่งต่อ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีการประสานและส่งต่อข้อมูล ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (ทัชชกร งามเลิศ, 2563)

5.3 ด้านคุณค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีคุณค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ รูปแบบที่นำมาทดลองใช้ทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างครู ผู้บริหาร ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่นำมาทดลองมีความจำเป็นอย่างต่อเนื่องในการจัดคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสิทธิ์ รอดบ่าเรอ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนที่ 2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหาร ส่วนที่ 4 การพัฒนารูปแบบ 2) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (อภิสิทธิ์ รอดบ่าเรอ , 2559)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคมเป็นระบบที่มีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อซึ่งการพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง จำเป็นต้องประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และจุดที่ควรพัฒนาในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ดังภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้แนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง

สรุป

การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดระนอง เป็นกระบวนการที่ท้าทายความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นส่งผลให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และตรงตามสภาพปัญหา เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนรู้จักตนเอง และควบคุมตนเองได้ นักเรียน

เรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง ด้วยความเสียสละ เอาใจใส่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาและเมื่อเกิดความยากในการช่วยเหลือนักเรียนโดยจะมีการส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอกที่เชี่ยวชาญ รวมถึงมีการชี้แจงให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระนอง ไปใช้พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงให้ครูทราบถึงขั้นตอนของการนำรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้ให้ชัดเจน

1.4 แบบจำลอง POSDEM (POSDEM Model) ควรมีการนำไปพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อปรับรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเหมาะสมมากขึ้น เช่น ด้านการให้คำปรึกษา (M : Mentoring) ควรมีการจัดอบรมครูให้มีทักษะการให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขหรือการป้องกันให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาอื่นและผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม

2.2 ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฏีนิชา พุทธิจิระ. (2564). การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร 5) เน้นสมรรถนะประจำสายงานของครูประจำชั้น. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยคริสเตียนนครปฐม.
- เกษมสุข อันตระโลก. (2557). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสว่างแดนดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 3(10), 179-188.
- เฉลิมพงษ์ สุขสมพนารักษ์. (2561). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านช่างหม้ออำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐวดี รัตนอรุณ. (2561). รูปแบบการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้วยกิจกรรมครูคู่สัญญาของโรงเรียนศิรีราชภัฏพัฒนา. *วารสารครูสภาวิทยากร*, 2(1), 102-115.

- ทัชชกร งามเลิศ. (2563). ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 5(2), 277-293.
- นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประหยัด พิมพา (2561) การศึกษาไทยในปัจจุบัน. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 7(1), 242-249.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. (2558). *สารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2558*. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปี ปิงป ประมาณ พ.ศ. 2566*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อภิสิทธิ์ รอดบำเรอ. (2559). รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 10(2), 222-233.
- Deming, W. E. (1982). *Quality productivity and competitive position*. Cambridge, MA: Center for Advance Engineering. Massachusetts Institute of Technology.
- Fayol, Henri. (1991). *Generation Industrial Management*. London: Pitman and Sons.
- Gulick, L. and Urwick, L. (1937) *Papers on the Science of Administration*. Institute of Public Administration: New York.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, (2), 49-60.